

feestelijke luister in de grote kerk van het dorp. Straks zal je nog meer over die processie horen, nu wil ik alleen vast zeggen, dat het de grootste eer was die een Provençaals schaap ooit te beurt kon vallen om het „offerlam” te zijn, of de moeder van het offerlam, want die twee gingen altijd samen, en daarom was Felixje dan ook een en al opwindung van trots en vreugde. En daarom ook was hij nu bezig met het schuieren van hun wol, want hij had zich voorgenomen, dat die in den groten nacht als zilver zou glanzen. Hij werkte hard door, schrobde en schuierde en kamde de dikke vachten tot hij ze eindelijk mooi genoeg vond; hij gaf ze nog ieder een handje vers hooi om aan te knabbelen en ging toen het huis binnen. „Wel, mijn jongen,” zei Moeder Michaud, „ben je klaar met je werk?” „Ja, moeder” antwoordde Felix, „en ik zal ze zo iederen dag schuieren tot aan den Heiligen Avond. Zelfs nu al is Ninette melkwit en Beppo glanst als een engeltje. Oh, wat zal ik trots zijn als hij naar het altaar rijdt in zijn kleine kar. En moeder, vindt U hem niet heus veel mooier dan Jean’s lammetje, die domme Nano, in de processie verleden jaar?” „Kom, kom,” zei Moeder, „bemoei je nu maar niet met Jean’s lammetje, en ga liever je crèche afmaken”.

Je moet weten, dat in die dagen in Provence niemand nog ooit van een kerstboom had gehoord; maar in de plaats daarvan had iedere woning een „crèche”; op een tafel in een hoek van het grote woonvertrek, waar ook de stookplaats is, wordt door de kinderen en hun ouders samen Bethlehem heel in ’t klein opgebouwd met huisjes, en met de mensen en dieren, en bovenal met de kribbe, waarin het Christuskind lag. Iedereen deed zijn uiterste best om de crèche zo volledig mogelijk te maken, sommigen bevestigden zelfs kleine engeltjes aan de daken, zodat ze zweefden boven de miniatuur huisjes als witte kapelletjes, en soms trilde een gouden ster, vastgehouden door een gouden draad boven de kribbe in herinnering aan de wondere ster van de drie Koningen.

In de woning der Michauds was de crèche al voor een deel klaar. In de hoek tegenover de haard had Vader een heuveltje gemaakt. Felix had dit met rotssteentjes en graspolletjes bedekt en er groene takjes tussen gestoken voor de bomen, dit moest nu de rotsachtige heuvelkant van Judea voorstellen; en toen begon hij halverwege de helling de kleine huisjes neer te zetten. Deze had hij van hout uitgesneden en met fijn houtsnijwerk versierd, want daarin was hij erg handig. Werkelijk, zulke aardige figuurtjes als hij gesneden had: zulke vreemde mensjes, zulke fijne dieren: ossen, schapen en paarden — waren nog nooit in Sur Varne gezien. Maar ’t figuurtje waarvoor hij zich ’t allermeeest had ingespannen, was dat van het Kerstkind, maar dat mocht niet in de kribbe gelegd worden vóór den Kerstnacht.

Felix bewaarde dit figuurtje in de zak van zijn blouse, zorgvuldig ingepakt in een beetje wol, en al zijn vrije ogenblikken gebruikte hij om te proberen ’t nóg iets mooier te maken. Je moet eigenlijk weten, dat Felix ’t allerliefste maar wilde houtsnijden, ja, één ding waarnaar hij meer verlangde dan naar iets anders, was om als leerling te mogen gaan werken in de werkplaats van Père Videau, den meester-houtsnijder van het dorp, wiens prachtig werk aan de portalen van de grote kerk Felix’ diepe bewondering opwekte. Hij verlangde ook naar beter gereedschap dan het grove mesje dat hij had, maar hij zou dat dan ook vooral goed willen leren gebruiken. Maar Père

Michaud sloeg erg weinig acht op deze wensen van zijn zoontje; eens, toen Felix erover had durven beginnen, had hij tamelijk bars geantwoord, dat Felix zich bij het schapen hoeden had te houden, opdat als Père zelf te oud werd, hij de zorg voor de kudde op zich zou kunnen nemen en brood verdienen voor het gezin; want Vader geloofde niet dat men met hout-snijden ooit de grote bruine broden zou kunnen verschaffen, die Moeder elke week in de oven bakte.

Zo was dus Felix genoodzaakt voort te gaan met op de kudde te passen,

Al z'n vrije ogenblikken gebruikte hij om te proberen
het nóg iets mooier te maken.

maar wanneer hij een ogenblikje vrij had, gebruikte hij dit om een stukje hout uit te snijden, of om te kerven in een brokje zachte steen.

Terwijl ik je dit alles vertelde, heeft hij de crèche bijna afgemaakt; de huisjes stonden nu allen goed, de dieren groeften om de heilige stal of schenen te knabbelen aan de plekje mos op den heuvelrug.

„Wel, wel”, zei Père Michaud, die juist binnen kwam, „’t is een best stukje werk dat je daar gemaakt hebt, mijn jongen! ’t Is heus een mooie crèche!”

Maar nu riep Moeder hen aan het middagmaal, dat zij heet van het vuur op de grote tafel zette. Toen dit beëindigd was, stond Felix op om op verlangen van zijn vader nog eens in de schaapskooi te gaan kijken naar de kudde en vooral naar kleinen Beppo. Toen hij de zwiepende deur openduwde knipte Ninette, die lui te dommelen lag met haar poten dubbelgevouwen onder haar vacht, met de ogen, en keek slaperig rond, maar Beppo was nergens te zien.

„Ninette”, riep Felix heftig, „wat heb je met mijn Beppo gedaan?” Hierop keek Ninette suffig om zich heen en uitte een verbaasd „bèh”,

want ze had nog niet eerder Beppo gemist, die terwijl zij sliep, het deurtje had weten open te duwen, en er op uit was gegaan, waarheen, dat wist niemand! Felix staarde in wanhoop rond, toen het tot hem doordrong dat zijn lam, het uitverkoren lammetje dat hem zo'n grote eer bezorgd had, weggelopen was!

„Beppo!” riep hij, zo hard hij kon, „Beppo, Beppo!” Maar geen spoor ontdekte hij van het kleine witte vachtje, dat hij dien ochtend zo zorgvuldig had geschuierd en uitgekamd. Een ogenblik stond hij besluiteloos, toen, bedenkend dat als Beppo heus was weggelopen er geen ogenblik verloren mocht gaan, zette hij 't op een lopen dwars over de wei. Hij had geen idee welke richting het ondeugende lammetje uitgedwaald zou zijn, maar hij liep steeds door, ieder ogenblik roepend met een schrille stem: „Beppo!” Nu en dan meende hij iets wits te zien schemeren, maar eens bleek het Mise Fouchard's was te zijn, die hing te drogen op een bessenstruik, en een andere keer was het een grote steen, maar geen Beppo; en steeds liep Felix maar door, helemaal er niet aan denkend dat Beppo's zwakke pootjes hem onmogelijk zo ver zouden hebben kunnen dragen. Reeds had hij de dorpsweien ver achter zich gelaten en hij liep nu langs den rand van het grote moeras. Telkens beschutte hij zijn ogen met zijn hand en spiedde hij ver over het lage land om te zien of misschien Beppo op dezen gevaarlijken drassigen bodem verdwaald kon zijn, maar niets kon hij ontdekken als het wuivend riet en de grote roerdampen, die er door heen waadden op hun lange gele poten. En altijd nog liep hij verder en verder tot hij zich tenslotte moest heendringen door een kreupelbos van wilgentakken.

„Oh,” dacht Felix, „als Beppo eens hierin verdwaald was!” En hoe moe hij ook geworden was, dwong hij zichzelf om voort te gaan, zoekend tussen de bomen en niet voordat hij diep in het bos was doorgedrongen, besepte hij pas dat de schemering gevallen was en dat hij wel heel ver van Sur Varne af moest zijn. Toen begon Felix zich onzeker te voelen. Hij stond stil en keek angstig om zich heen; de donkere bomen van het bos sloten hem aan alle kanten in en hij kon zich onmogelijk herinneren vanuit welke richting hij in het bos gekomen was.

Wel, Felix was een dappere jongen, maar nu beefde hij toch heus, terwijl hij door de groeiende duisternis probeerde heen te zien, want in die dagen verschaften de bossen van Provence nog een schuilplaats aan wilde dieren, zoals beren en wolven. Hij spande zijn oren in, soms meende hij in de verte al den sluipenden gang van een of anderen viervoetigen zwerver te horen, en eens was hij er zeker van: „dat was de diepe huil van een wolf!”

Dat maakte een eind aan zijn onzekerheid. Hij keek vlag om zich heen en de takken van een jong boompje grijpend, slaagde hij erin zich op te zwaaien in een groten kastanjeboom, die dicht bij stond. Daar klemde hij zich, zo stevig als hij maar kon, vast aan de dikke takken, koud, hongerig en op van moeheid, terwijl zijn hart steeds dieper in zijn schoenen zonk. Inderdaad had hij reden om angstig te zijn, want niet lang nadat hij zijn schuilplaats betrokken had, kwam er werkelijk een magere wolf aan, snuivend en snuffelend, zodat de arme Felix alle hoop om uit den boom te ontsnappen al op wilde geven; maar gelukkig, de wolf zag hem niet, en sloop eindelijk verder door het kreupelhout.

Hoe lang de kleine jongen in zijn gevaarlijke schuilhoek in den kastanje-

boom doorbracht, heeft hij nooit geweten, maar het leek hem een eindeloos langen tijd. Na een poos kwam de maan op en goot een zwak licht door de wirwar van takken, en toen eensklaps viengen Felix' oren, gespannen om elk licht geluid te horen, de echo op van een verwijderd getrappel als van paardenhoeven en tenslotte kon hij twee ruiters onderscheiden, die behoedzaam langs het smalle pad reden.

Hij wist niet wie het waren, maar wel begrijpend, dat alles beter zou zijn dan den helen nacht in een boom te moeten blijven, waar hongerige wolven om hem heen zouden sluipen, wachtte hij tot de eerste ruiter heel dicht bij was, en toen verzamelde hij al zijn moed en riep zachtjes: „Oh, heer, houd stil, bid ik U!” Hierop hield de ruiter, die niemand anders was dan de edele graaf Bernard van Bois Varne plotseling zijn teugels in, en zich omdraaiend, riep hij zijn metgezel toe: „Ho, Brian, hoordet ge iets?” „Neen, mijn heer” antwoordde Brian, die enige stappen achter hem was, „niets als het stampen van de hoeven van onze paarden”. De graaf keek overal om zich heen, maar kon niets ontdekken en daar hij meende zich in het geluid vergist te hebben, zette hij zijn paard weer aan. Daarop uitte Felix in wanhoop nog een kreet, dit keer harder, en op hetzelfde ogenblik brak een takje waartegen hij met zijn elleboog duwde af, en dit viel neer, de stijgbeugels van den graaf aanrakend, want het paard liep vlak onder den boom waarin Felix verscholen zat.

De graaf hield nu direct zijn paard weer in, en opziend in de takken boven zijn hoofd ontdekte hij opeens Felix; hij zag zijn blonde haar, nat van dauw en glanzend in het maanlicht en zijn donkere ogen, wijd open van angst. „Hei daar” riep de graaf in stomme verbazing uit. „Wel, op mijn woord, wat zijt ge, jongen of kabouter?”

Het antwoord was een zachte snik, want Felix was erg moe en erg verkleumd. Hij hield zich krampachtig vast aan de takken en bracht er eindelijk uit: „Als het U belieft heer, ik ben Felix Michaud, en mijn lammetje Beppo, die in de Kerstprocessie moest meedoen, liep vandaag weg, en-en-ik heb hem overal gezocht, ik geloof wel sinds-sinds gisteren!” Hier raakte Felix even in de war, 't scheen hem zo vreselijk lang geleden dat hij op zoek was gegaan naar Beppo. „En ik woon in Sur Varne”. Hierop floot de graaf tussen de tanden. „In Sur Varne” riep hij uit. „Als je de waarheid spreekt mijn kleine man, dan heb je inderdaad een paar flinke benen, die je zo ver gedragen hebben!” En hij keek met verbazing naar Felix' kleine voeten en leren beenkappen, die afhingen van de tak boven zijn hoofd. „Weet ge wel hoe ver Sur Varne van dit bos verwijderd ligt?”

„Neen heer,” antwoordde Felix, „maar ik denk dat het wel héél ver zal zijn.” „Daarin hebt ge gelijk” zei de graaf, „'t is volle twee mijlen, zeker. Maar wat nu? Ge kunt niet hier blijven om de prooi te worden van hongerige wolven, mijn kleine blonde nachtuil!”

En daarop richtte graaf Bernard zich behendig op in zijn stijgbeugels, en zijn armen uitstrekkend, greep hij Felix vast en zette hem met een zwaai op den zadelboog vóór hem; toen, hem wijzend hoe hij zich vast moest houden aan de knop, keerde hij zich naar Brian, zijn schildknaap, die bij dit alles in stille verbazing had toegezien, en het sein gevend tot voortgaan, zette de kleine stoet zich in snellen draf om zo spoedig mogelijk uit het bos te komen.

Intussen stelde graaf Bernard, die heus een zeer goedhartig en edel ridder was, die woonde in een mooi kasteel aan den verderen rand van het bos, Felix gerust; hij sprak hem vriendelijk toe en vertelde hem dat hij en zijn schildknaap juist terugkeerden van een 6-daagse reis en onderweg opgehouden waren tot de avond viel. „En, op mijn woord,” zei graaf Bernard, „je zult dezen nacht veilig slapen in de burcht van Bois Varne, zonder dat zelfs een muisje je zal doen schrikken; en beter nog, je zult het liefste kleine meisje zien, dat je ogen nog ooit hebben aanschouwd!”

En toen vertelde hij hem van zijn dochttertje Elinor, dat wel graag met Felix zou spelen en hem het kasteel zou laten zien, en hij zei dat ze den volgenden dag zouden overleggen hoe hem thuis te brengen naar Sur Varne. En terwijl de graaf zo met hem praatte, draafden zij lustig verder tot ze het bos achter zich lieten en ze het kasteel Bois Varne dicht voor zich zagen oprijzen. De hoge torens blonken en schemerden in het maanlicht en in de poort van de ophaalbrug hing een bakenlicht, — een mooi bewerkte ijzeren bak, waarin een toorts brandde met een rossige gloed om hun weg te verlichten. Bij den aanblik hiervan zetten de graaf en Brian hun paarden aan en spoedig kletterden de hoeven over de brug en op de grote geplaveide binnenhof. De graaf wierp zijn teugels toe aan een kleinen page, die toesnelde om hem te ontvangen, toen sprong hij uit het zadel en beurde Felix op, hem met een lichte zwaai op den grond zettend. Hij nam den jongen bij de hand en bracht hem in de grote hal van het kasteel.

Felix vond het hier ongeloofelijk prachtig. Kerstguirlandes van mirthe hingen langs de muren en een grote stapel vers-gesneden lauriertakken lag op een bank, gereed voor de versiering. Maar wat het meest zijn oog trok, was het mooie houtsnijwerk dat hij overal zag. De banken en tafels waren ermee versierd; de lambrizing van de grote ruimte was rijk bewerkt en bovenaan de open haardstede zag men uit steen gehouwen draken, die hun lange staarten krulden en hun vleugels uitspreidden, door een netwerk van ingewikkelde versieringen omwonden. Felix was een en al bewondering en zijn ogen namen alles zo intens op, dat ze er pijn van deden.

Al heel spedig kwam een klein meisje binnen rennen, vrolijk lachend. Opspringend in de armen van graaf Bernard, pakte en kustte ze hem op echt Provençaalse manier. Toen viel haar blik op Felix en riep ze: „Oh, Vader, waar hebt U dien aardigen nieuwen page gevonden?”

„Nee, lieveling,” antwoordde de graaf, neerziend op Felix' blonde haar, „'t is geen page, maar een kleine goudvink, die we neergestreken vonden in een kastanjeboom, toen we door het bos reden.” Toen, glimlachend om de verbijstering van Elinor, vertelde hij haar de geschiedenis van den kleinen jongen, en vlug sprong ze op den grond en begroette Felix vriendelijk. Toen, in haar handen klappend van plezier dat ze een nieuw speelkameraadje had gevonden, verklaarde ze dat hij dadelijk mee moest gaan om de Kerstkribbe te zien, die bijna gereed was. Ze trok hem haastig aan de hand mee door de hal, waar haar crèche opgebouwd was op een houten bankje.

De arme kleine jonkvrouw Elinor had geen moeder meer en haar Vader, de graaf, was verscheidene dagen op reis geweest; en hoewel er in het kasteel een heleboel dienaren en dienstvrouwen waren, waagde toch niemand van deze het om de kleine meesteres voor te schrijven hoe ze